

Европейско партньорство за събиране и споделяне на данни за здравето на пчелите

Collecting and sharing data on bee health: towards a European Bee Partnership

Европейската „Седмица на пчелите и опрашителите“ се провежда ежегодно от 2012 год. насам. Инициативата е подета от Мария Габриел, бивш член на Европейския парламент и президент на работната група „*Apiculture and Bee Health*“, чиято цел е да осигури устойчивостта на ценните опрашителни служби и техните последствия: биоразнообразие, производство на храна и нейната безопасност. Членове на пчеларската индустрия, учени и национални и европейски организации, предоставят значително количество данни през годините, показващи многофакторния аспект на здравето на пчелите, особено на медоносните.

Необходимостта да се обсъди липсата на хармонизирани данни в Европейския съюз (ЕС) за информиране на европейските институции и за подкрепа на пчеларската индустрия в борбата със засилената смъртност при пчелите и отслабването на колониите, както и за идентифициране на потенциалния ефект, който тези негативни явления могат да имат върху земеделието като цяло, са били разгледани през „Европейската седмица на пчелите, 2016“. Подчертано е, че наличието на информация и достъп до нея са едни от най-големите предизвикателства на съвременността. Комплексността на оценката на риска за здравето на пчелите изисква всичката налична информация да бъде достъпна и да бъдат положени всички усилия за превръщането на тази информация в реални знания. Работната група по пчели и пчелни продукти към Европейския парламент, има за цел годишната научна конференция да излезе с разумни и практични предложения за подпомагане на събирането на данни и информация и данни от различни източници, с една цел – да овладее засилената смъртност при пчелите и отслабването на техните семейства като цяло за всички пчели – питомни или диви. Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) предлага да работи за установяването на европейско пчелно партньорство, за да отговори на това изискване.

Предложението е в съответствие с целите на Стратегията 2020 на ЕОБХ и на проекта „MUST-B project“, който подчертава важността на това, че за оценката на риска в ЕС е необходимо да бъде увеличено хармонизирането на събирането и докладването на данни и засилване на диалога със заинтересованите страни, държавите членки (ДЧ) и институционалните партньори.

Европейският орган по безопасност на храните, съвместно с COPA-COGECA, Европейската професионална пчеларска организация (EPVA), Европейската пчеларска координация и Европейската асоциация за защита на културите (ЕСРА), е организирал Научен симпозиум върху здравето на пчелите „Европейска седмица на пчелите 2017“. Целите на симпозиума са ангажиране на всички заинтересовани страни по отношение здравето на пчелите, включващи пчелари, фермери, индустрия, учени, оценители и управляващи риска, обществени и политически организации, да се идентифицират нуждите за подобряването на споделянето и управлението на данни, за бъдещото стандартизиране на събиране/докладване/съхранение на данни и засилване на сътрудничеството за по-стабилна оценка на здравето на пчелите в ЕС.

Симпозиумът е проведен в библиотека Солвей, Брюксел, Белгия, на 26 юни, 2017. Събитието е организирано в две пленарни и две дискуссионни сесии. В пленарните сесии са дискутирани темите на научния колоквиум „Събиране и споделяне на данни за здравето на пчелите: към европейско пчелно партньорство“ от гледна точка на различни представители, ангажирани със здравето на пчелите на ниво ЕС и е направен преглед на минали колоквиуми, организирани по време на „Седмицата на пчелите“ през предишни години. Обсъдени са и някои технически аспекти за подобряване на събирането и споделянето на данни и усилията на ЕС в тази насока.

Целта на първата дискуссионна група „Колабориране на заинтересованите страни, за осъществяване на мониторинг на пчелите на полето“ е била идентифициране на нуждите на заинтересованите страни за оптимизиране споделянето на данни в ЕС; втората дискуссионна група „Подобряване събирането на данни и достъп до тях за добра оценка на риска за здравето на пчелите“, е била фокусирана повече върху технически аспекти на събирането, докладването и съхранението на данни, при висококачествени изисквания за стандарт и проблеми, свързани с управлението на данни. Пленарната сесия „Европейско партньорство за пчелите“ е предоставила възможност на заинтересованите страни да предприемат конкретни действия за засилване на сътрудничеството.

Заклучения и препоръки

Симпозиумът е предоставил възможност на представители от европейски и национални институции, сектора на пчеларите, фермери, специалисти по здравеопазване на животните, неправителствени организации, учени и индустрия от области, свързани с пчелите и биоразнообразието, да срещнат и обменят своите гледни точки, да дискутират настоящите предизвикателства и да дадат препоръки за по-нататъшно съвместно сътрудничество. По време на симпозиума са направени важни заключения. Всички заинтересовани страни са постигнали съгласие относно необходимостта от споделяне на данни и от потенциалните ползи за всяка от заинтересованите страни, ако се осъществи споделяне на данните. Оценено е, че за споделянето на данни съществуват множеството затруднения при достъпа до тях, събирането и управлението им, анализа и комуникацията. По време на симпозиума са отбелязани предизвикателствата по отношение на достъпа до обществена база данни и необходимостта от взаимна изгода по отношение на събраните данни от отделните пчелари. Заинтересованите страни са постигнали общо съгласие за осъществяване на дейности за основаване на Европейско пчелно партньорство за събиране и споделяне на данни относно здравето на пчелите – задвижено от заинтересованите страни и осъществено в техен интерес. Европейският орган по безопасност на храните се ангажира да осъществи следващите стъпки за ангажиране на заинтересованите страни, като организиране на дискуссионни групи; съдействието на Horizon 2020 също се нуждае от бъдещо проучване. Съобразно климатичните промени в глобален мащаб и наличието на инвазивни чужди видове, научното партньорство трябва да включва експертиза в областта на климатологията. Като се има пред вид широкият кръг от заинтересовани страни, които трябва да бъдат включени в партньорство, е необходимо да бъдат приканени и социални изследователи, които да помогнат за изграждане на мотивация на заинтересованите страни, при събирането и споделянето на данни. Необходима е подкрепа от уместни генерални дирекции – AGRI, Santé, ENV, RTD. Европейският орган по безопасност на храните (ЕОБХ) се ангажира да осъществи следващите стъпки в тази насока, чрез изграждане на дискуссионни групи, посредством подкрепата на заинтересованите страни.

Източник: <https://www.efsa.europa.eu/en/events/event/170626>

Изготвил:

Д-р Ирена Богоева

Нач. отдел ЗРХЗХ, Д-я ОРХВ

15.11.2017